

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

ALİ TƏHSİL PİLLƏSİNİN DÖVLƏT STANDARTI

MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNİN İXTİSAS ÜZRƏ

T Ə H S İ L P R O Q R A M I

**İxtisasın (proqramın) şifri və adı: 060401 - Dünya
iqtisadiyyatı**

BAKI – 2016

1. Ümumi müddəalar

- 1.1. Magistratura səviyyəsinin **060401 - Dünya iqtisadiyyatı** ixtisası üzrə Təhsil Proqramı «Təhsil haqqında Azərbaycan Respublikası Qanununa, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq olunmuş «Ali təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramı"», «Magistratura təhsilinin məzmunu, təşkili və «magistr» dərəcələrinin verilməsi Qaydaları»nın tələblərinə, «Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə ixtisasların (ixtisaslaşmaların) Təsnifatı»na və digər qanunvericilik aktlarına uyğun hazırlanmışdır.
- 1.2. Tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən ali təhsil müəssisələri **060401 - Dünya iqtisadiyyatı** ixtisası üzrə magistr hazırlığını bu Təhsil Proqramı ilə həyata keçirir.
- 1.3. Strukturda istifadə olunan işarələr: ÜK - ümummədəni kompetensiyalar PK - peşə kompetensiyaları

2. 060401 - Dünya iqtisadiyyatı ixtisasının xarakteristikası

- 2.1. Təhsil Proqramının mənimsənilməsinin normativ müddəti və məzunlara verilən elmi-ixtisas dərəcəsi:

İxtisasın şifri və adı	Verilən elmi-ixtisas dərəcəsi	Əyani forma üzrə təhsil müddəti	Kreditlərin sayı
060401 - Dünya iqtisadiyyatı İxtisaslaşmalar: <i>- Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər</i> <i>- Gömrük işi</i> <i>- Beynəlxalq ticarət</i> <i>- Azərbaycanın xarici iqtisadi əlaqələri</i> <i>- Xarici iqtisadi fəaliyyət</i> <i>- Xarici iqtisadi siyasət</i> <i>- Beynəlxalq maliyyə və valyuta kredit münasibətləri</i>	Magistr	2 il	120

3. Məzunun ixtisas xarakteristikası və kompetensiyası

3.1. Magistrin ixtisas xarakteristikası

Magistr nəzəri prinsip və tədqiqat metodları haqqında ümumi təsvirə və geniş biliyə malik olmalı, peşə hazırlığı tələb edən elmi-tədqiqat işi aparmağa və pedaqoji fəaliyyətə hazır olmalı, peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri həll etməyi bacarmalıdır.

3.2. Proqramın mənimsənilməsi nəticəsində məzunun kompetensiyasına qoyulan tələblər.

3.2.1. Məzun aşağıdakı ümummədəni kompetensiyalara (**ÜK**) yiyələnməlidir:

- özünün intellektual, ümummədəni və peşə hazırlığı səviyyəsini təkmilləşdirib inkişaf etdirmək (**ÜK-1**);

- kütləvi və elmi nəticələrə yiyələnmək (**ÜK-2**);
- digər sahələrin mütəxəssisləri, elmi nümayəndələri ilə ünsiyyət qurmaq (**ÜK-3**);
- işgüzarlıq, peşəkarlıq, ünsiyyət vasitəsi kimi Azərbaycan və xarici dillərdən sərbəst istifadə etmək (**ÜK-4**);
- təşkilati-idarəetmə qərarlarını qəbul edib, onun nəticələrini müəyyənləşdirmək və ona görə məsuliyyət daşıma (**ÜK-5**);
- müasir proqram-informasiya təminatlarından beynəlxalq iqtisadi münasibətlər məsələlərinin həllində istifadə etmək (**ÜK-6**);
- kollektivdə işləmək (**ÜK-7**);
- digər sahələrin mütəxəssisləri ilə ünsiyyətdə olmaq (**ÜK-8**);
- fəal sosial mobillik (**ÜK-9**);
- hüququ biliklər və etik normalara malik olmaq (**ÜK-10**).

3.2.2. Məzun aşağıdakı peşə kompetensiyalarına (**PK**) yiyələnməlidir:

Elmi-tədqiqat sahəsi üzrə:

- milli və beynəlxalq səviyyədə xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı analitik iş metodlarına malik olmaq (**PK-1**);
- elmi-tədqiqatların aparılmasının işçi plan və proqramlarının işlənilməsinə həyata keçirmək, tədqiqatçılar qrupu və fərdi icraçılar üçün tapşırıq hazırlamaq qabiliyyəti (**PK-2**);
- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sahəsində tədqiqatların aparılma mexanizmini hazırlamaq (**PK-3**);
- tədqiqat mövzusu üzrə məlumatların toplanması, işlənməsi və sistemləşdirilməsini həyata keçirmək, tədqiqatın metodunu və problemlərin həlli vasitələrini müəyyən etmək (**PK-4**);
- dünya iqtisadiyyatı sahəsi üzrə peşəkar xarici iqtisadi fəaliyyətə aid tədqiqat aparılan proseslərin və obyektlərin nəzəri və iqtisadi modelləri işləyib hazırlamaq və həyata keçirmək (**PK-5**);
- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sahəsində tədqiqat olunan proses və obyektlərin nəzəri və yeni ekonometrik modellərini işləyib hazırlamaq (**PK-6**);
- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər üzrə aktual elmi problemləri aşkar etmək (**PK-7**);
- xarici iqtisadi fəaliyyətin səmərəli istiqmətlərini müəyyənləşdirib tədqiqat prosesinə yönəltmək (**PK-8**);
- xarici iqtisadi siyasətin bütün spektrinin ölkənin iqtisadi təsərrüfatçılıq təcrübəsində istifadə olunmasının qiymətləndirilməsi və rasionallaşdırılması yollarını aşkar etmək (**PK-9**);
- beynəlxalq iqtisadi təşkilatların dünya iqtisadiyyatının tənzimlənməsi problemlərini tədqiq etmə mexanizmini mənimsəmək (**PK-10**);

Pedaqoji fəaliyyət üzrə:

- təhsil müəssisələrində dünya iqtisadiyyatı, beynəlxalq iqtisadi münasibətlərlə bağlı fənləri tədris etmək (**PK-11**);
- təhsil proqramları və tədris-metodik vəsaitləri işləyib hazırlamaq (**PK-12**);
- tədris, təlim və ya digər üsullarla öz biliklərini başqasına ötürə bilməyə (**PK-13**);

Layihə-iqtisadi fəaliyyət üzrə:

- hazırlanmış layihələrin həyata keçirilməsi üçün tapşırıqları, layihələrin xarici iqtisadi aspektlərini, müvafiq normativ və metodiki sənədləri sərbəst hazırlamaq və ya onların hazırlanmasına rəhbərlik etmək **(PK-14)**;
- hazırlanmış layihə və proqramların yerinə yetirilməsi üçün xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı konkret tələblər hazırlamaq **(PK-15)**;
- hazırlanmış layihələrin maliyyə səmərəliliyini müəyyənləşdirmək **(PK-16)**;
- təşkilatların xarici-iqtisadi, valyuta-kredit sahəsində fəaliyyətini təmin edən planların, eləcə də büdcə haqq-hesablarını işləyib hazırlamaq **(PK-17)**;

Təşkilati-inzibatçılıq fəaliyyəti üzrə:

- təşkilatların xarici iqtisadi siyasətinin və strategiyasını işləyib hazırlanmasına rəhbərlik etmək **(PK-18)**;
- müxtəlif təşkilati-hüquqi formalı təşkilatların xarici iqtisadi bölmələrinə rəhbərlik etmək **(PK-19)**;
- təşkilatların xarici iqtisadi fəaliyyəti ilə bağlı hazırlanmış və təsdiq edilmiş planların icrası işini təşkil etmək **(PK-20)**;
- xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı qanunvericiliyə riayət edilməsi, qanunvericiliyin pozulması halları ilə əlaqədar inzibati tədbirlər görmək **(PK-21)**;
- peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri həll etmək **(PK-22)**;
- müvafiq fəaliyyət və metodları təklif etmək və planlaşdırmaq, onların qısa və uzunmüddətli nəticələrini təhlil etmək **(PK-23)**;
- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri yaradıcı şəkildə müəyyənləşdirmək və ortaya qoya bilmək, konkret vaxt çərçivəsində və məhdud informasiya şəraitində onları həll edə bilmək **(PK-24)**;
- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı müvafiq texnologiya və metodları seçmək və onlardan istifadə edə bilmək, həmçinin potensial nəticələri müəyyənləşdirmək və ya qiymətləndirə bilmək **(PK-25)**;
- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı şəxsi davranışlarını tənqidi şəkildə qiymətləndirmək **(PK-26)**;
- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri Azərbaycan və bir xarici dildə şifahi və yazılı olaraq təqdim etmək və əsaslandırmaq, həmçinin mütəxəssis və qeyri-mütəxəssislərlə birgə müvafiq müzakirələrdə iştirak edə bilmək **(PK-27)**;
- innovativ yanaşma tələb edən mürəkkəb və gözlənilməz şəraitlərdə müstəqil şəkildə fəaliyyət göstərməyə **(PK-28)**;
- təşkilat və ya qrupların strateji fəaliyyəti ilə bağlı məsuliyyət daşımaq **(PK-29)**;
- mürəkkəb şəraitlərdə etik qaydalara uyğun şəkildə davranma bilməyə, şəxsi davranışların etik aspektləri, imkanları, məhdudiyyət və sosial rolunu anlamağa, fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı məsələlərdə əsaslandırılmış qiymətləndirmə aparmaq **(PK-30)**;
- davamlı təlim və peşəkar inkişafı ilə bağlı şəxsi və digərlərinin ehtiyaclarını qiymətləndirmək, həmçinin müstəqil təhsil üçün zəruri olan səmərəli metodlardan istifadə edə bilmək **(PK-31)**.

4. Peşə fəaliyyəti üzrə hazırlıq səviyyəsinə və təhsilin məzmununa qoyulan minimum tələblər

4.1. Peşə fəaliyyətinin xarakteristikası.

4.1.1. 060401 - Dünya iqtisadiyyatı ixtisası üzrə magistrlerin peşə fəaliyyətinin əsas istiqamətləri:

- elmi-tədqiqat;
- pedaqoji;
- layihə-iqtisadi;
- analitik;
- təşkilati-inzibatçılıq və s.

4.1.2. Hazırlıq səviyyəsinə qoyulan tələblər:

Elmi-tədqiqat fəaliyyəti üzrə:

- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sistemində aktual problemlərin aşkar edilməsi;
- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sahəsi üzrə tədqiqatların aparılması planı və proqramının işlənilib hazırlanması;
- elmi bölmələr və fərdi icraçılar üçün müvafiq tapşırıqların hazırlanması;
- beynəlxalq iqtisadi münasibətlər üzrə tədqiqatların aparılması, alınmış nəticələrin təhlili alətlərinin və metodlarının işlənilib hazırlanması;
- dünya iqtisadiyyatı və beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sahəsində icmalların, hesabatların və elmi nəşrlərin hazırlanması üçün mövcud məlumatların ümümləşdirilməsi;
- elmi-tədqiqat mövzusu üzrə məlumatların axtarılması, toplanılması, işlənilməsi və təhlili;
- xarici iqtisadi siyasətlə bağlı informasiya təminatının səmərəlilik dərəcəsinin təhlili;
- təşkilatların xarici iqtisadi fəaliyyətinin səmərəliliyinin tədqiqi.

Pedaqoji fəaliyyət üzrə:

- dünya iqtisadiyyatı və beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sahəsində fənlərin təhsil müəssisələrində tədrisi;
- təhsil proqramı və biliklər sisteminin tədris-metodik materiallarının hazırlanması.

Analitik fəaliyyət üzrə:

- global iqtisadi dinamikanın və dünya bazarının inkişaf istiqamətlərinin müəyyənləşdirilib qiymətləndirilməsi;
- global iqtisadi proseslərin tənzimlənməsində dövlət müdaxiləsinin formaları, metodları və xarakterik cəhətlərinin müəyyən edilməsi, təhlili və qiymətləndirilməsi;
- dünya iqtisadiyyatının müasir inkişaf mərhələsində ayrı-ayrı resursların rolunu və istifadəsini xarakterizə edən göstəricilərin təhlili və proqnozlaşdırılması;
- ölkənin xarici iqtisadi siyasətinin əsaslandırılması məqsədi ilə iqtisadi informasiyaların axtarışı, təhlili və qiymətləndirilməsi;
- dövlət və özəl təşkilatların xarici iqtisadi fəaliyyətini xarakterizə edən iqtisadi göstəricilərin təhlili.

Təşkilati-inzibatçılıq fəaliyyəti üzrə:

- ölkənin xarici iqtisadi siyasətini həyata keçirən dövlət orqanlarında işin təşkili və təmini;
- dövlət və özəl təşkilatların xarici iqtisadi fəaliyyət strategiyasını işləyib hazırlayan bölmələrinə rəhbərliyi;

- beynəlxalq ticarət, maliyyə, turizm və digər xidmətlər üzrə dünya bazarında müxtəlif təşkilati-hüquqi formalı təşkilatların fəaliyyətinin təşkili və idarəsi;
- beynəlxalq iqtisadi təşkilatlarda ölkənin xarici iqtisadi siyasətinin həyata keçirilməsinin təmin və təmsili.

4.2. Təhsilin nəzmununa qoyulan minimum tələblər

□ İxtisas üzrə fənn bölmələri. fənlərin kreditləri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq və vərdişlər baxımından) və qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodları.

Fənn bölməsinin kodu	Fənn bölmələri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq vərdişlər baxımından)	Fənn bölmələrinin üzrə kreditlərinin sayı	Fənnin kodu və adı	Fənn üzrə kreditlərinin sayı	Qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodları
Təhsil hissəsi					
M F-B00	<p>İxtisas (ixtisaslaşma) fənləri bölümü bilməlidir: Bu bölümə daxil olan fənlərin öyrənilməsi nəticəsində tələbə</p> <p>bilməlidir: -müasir iqtisad elminin əldə etdiyi nailiyyətləri sistemləşdirilmiş şəkildə şərh etməyi, yeni iqtisadi sistemlərin, transformasiya prosesinin qanuna uyğun-luqlarını və metodoloji prinsiplərini, -mikro və makro iqtisadi problem və modellərin sistemli şəkildə şərhini, -qlobal qeyri sabitlik şəraitində iqtisadi artımın və təhlükəsizliyin qorunması siyasətini, -işgüzar tsiklin idarə olunmasını, uzunmüddətli iqtisadi artımın sürətlən- dirilməsi</p>	60	<p>MİF-B01 <i>Dünya iqtisadiyyatının müasir problemləri</i></p> <p>MİF-B02 <i>Tədqiqat metodları</i></p> <p>MİF – B03 <i>Ali məktəb tərəfindən müəyyən edilən fənlər*</i></p>	<p>6</p> <p>6</p> <p>48</p>	<p>PK – 1</p> <p>PK – 2</p> <p>PK – 3</p> <p>PK – 4</p> <p>PK – 5</p> <p>PK – 6</p> <p>PK – 7</p> <p>PK – 11</p> <p>PK – 12</p> <p>PK – 17</p> <p>PK – 18</p> <p>PK – 19</p> <p>PK – 20</p> <p>PK – 21</p> <p>PK – 22</p> <p>PK – 23</p> <p>PK – 24</p> <p>PK – 25</p> <p>PK – 26</p> <p>PK – 27</p> <p>PK – 28</p> <p>PK – 29</p> <p>PK – 30</p> <p>PK – 31</p>

<p>yollarını; - iqtisad elminin iqtisadiyyatın fəlsəfi-metodoloji aspektdən dəyərləndirilməsini, -mövcud nəzəri və metodoloji problemlərin konseptual qiymətləndirilməsini, -müxtəlif yanaşmaların müqayisəli təhlili və nəzəri ümumiləşdirilmələrin aparılması metodikasını, -iqtisadiyyatın sistemli yaranış keyfiyyətində ictimai həyatın digər sfera və sahələri ilə integrativ bağlılığın fəlsəfi interpretasiyasını; -müasir beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin əsas qanunauyğunluqlarını, -dünya ölkələri arasında qarşılıqlı iqtisadi münasibətlərin müasir şəraitdə spesifik xüsusiyyətlərini, -təzahür formalarını və tənzimlənməsi mexanizmlərini; -vahid bir sistem kimi dünya təsərrüfatında baş verən prosesləri və meyilləri müəyyən etmək və araşdırmağı; - ölkəmizin dünya təsərrüfat sistemində inteqrasiyasının qiymətləndirilməsini, onun önəmliyi və qaçılmazlığını, bununla bağlı müvafiq hadisə və proseslərin məqsədyönlü tənzimlənməsinin əsas mahiyyətini, məzmununu və təzahür formalarını; - xarici iqtisadi siyasətin</p>				
--	--	--	--	--

<p>bütün spektrinin ölkənin iqtisadi təsərrüfatçılıq təcrübəsində istifadə olunmasının qiymətləndirilməsi və rasionallaşdırılması yollarının aşkarlanması;</p> <ul style="list-style-type: none">- dövlətlər, həm də təsərrüfat subyektləri səviyyəsində həyata keçirilən beynəlxalq iqtisadi əlaqələrin müvafiq qanunvericiliyində, beynəlxalq miqyasda tətbiq olunan standart formalı konvensiya və başqa hüquqi sənədlərdə müəyyən olunmuş qaydaları və gələcək kommertiya fəaliyyətində tətbiq edilməsini;- xarici iqtisadi fəaliyyətin təşkili və idarə olunması xüsusiyyətlərini,-xarici iqtisadi fəaliyyətin tənzimlənməsi məsələlərini,-müəssisələrin xarici bazara çıxmaqla bağlı həyata keçirdikləri tədbirləri,-dünya bazarına çıxarılması yolları və vasitələrini,- xarici iqtisadi fəaliyyətin ayrı-ayrı növlərinin spesifik xüsusiyyətlərini,-onun iqtisadi səmərəliliyinin müəyyənləşdirilməsi metod-larını. <p>bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none">-riskin və qeyri-müəyyənliyin iqtisadi mahiyyəti, oyunlar nəzəriyyəsinin məzmununu izah etməyi, alternativ				
--	--	--	--	--

<p>strategiyanın müəyyənləşdiril-məsini, gəlirlərin bölgüsü və yoxsulluğa qarşı mübarizənin istiqamətlərini, qeyri-bərabərliyi törədən səbəblər, amillər və mənbələri aşkar etməyi, makroiqtisadiyyatın əsas prinsipləri, dövlətin iqtisadi siyasəti və onun xarici ticarətin və milli iqtisadiyyatın inkişafına olan təsirini müəyyənləşdirməyi;</p> <ul style="list-style-type: none">- iqtisadi proses və hadisələrin konseptual məzmununu tam və dolğun şəkildə üzə çıxarmağı, konseptual yanaşmalara yol verilməməyi, aparılan tədqiqatların fəlsəfi metodoloji yönümünü, o cümlədən problemlərin tədqiqat metodları və şərh üsullarını müəyyən etməyi, onların inkişaf təməyyülləri və perspektivləri haqqında əsaslandırılmış biliklər sistemini formalaşdırmağı;- xarici iqtisadi siyasəti həyata keçirən institutların fəaliyyətinin obyektiv qiymətləndirilməsi üçün müasir vasitələrin tətbiqini;- xarici iqtisadi siyasəti həyata keçirən institutların fəaliyyətinin təmin və qiymətləndirilməsini nəzərə almaqla idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması;- xarici iqtisadi məsələlərin həlli ilə bağlı				
---	--	--	--	--

	<p>zəniri olan müasir proqram məhsullarını; - xarici iqtisadi məsələlərin həlli üçün müasir proqram-informasiya təminatından istifadəni; beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sferasındakı müasir proseslərin qiymətləndirilməsini; - makro və mikro səviyyədə xarici iqtisadi proseslərin dəqiq inkişaf proqnozlarını formalaşdırmağı.</p> <p>Yiyələnməlidir: - peşəkar sferada praktiki fəaliyyət vermiş; - peşəkar sfera elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasının metod və metodologiyasına; - sərbəst tədqiqat və elmi iş aparmaq vərdişlərinə; - müasir vasitələrin tətbiqi ilə beynəlxalq iqtisadi münasibətlərlə bağlı proseslərinin makro və mikro modelləşmə vərdişlərinə; - beynəlxalq iqtisadi münasibətlərlə bağlı proseslərinin ekonometrik modellərinin qurulması metodologiyasına.</p>				
Tədqiqat və Təcrübə hissəsi					
MET –B00	Elmi-tədqiqat işləri Magistr tədqiqatları, kommunikasiya və innovasiya, tədqiqat işlərinin aparılması dərslərini mənimsədikdən və elmi-tədqiqat işini yerinə yetirdikdən sonra aşağıdakıları	60	<i>Tədqiqatlar, kommunikasiya və innovasiya</i> <i>Tədqiqat İşinin Aparılması</i>	6 6	PK – 1 PK – 2 PK – 4 PK – 5 PK – 6 PK – 7 PK – 8 PK – 9 PK – 10

<p>bilməli və bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - akademik baxımdan əsaslı və analize gərəkli araşdırma suallarını müəyyənləşdirmək - dissertasiya mövzusu ilə bağlı olaraq elmi əsaslı tənqidi yanaşma ortaya qoymaq - mövzu ilə bağlı ədəbiyyatları müəyyənləşdirmək - araşdırma və tədqiqatlarda akademik etik qaydaları bilmək - dissertasiya işinin mövzusunu müəyyənləşdirmək - dissertasiya işinin məzmun layihəsini hazırlamaq - dissertasiya işi üçün vaxt cədvəlini tərtib etmək - dissertasiya işində ortaya qoyulan araşdırma problemi ilə bağlı məlumat əldə etmə vasitələrini müəyyənləşdirmək - ali məktəb təhsilinin prinsip və məzmununu bilmək - tədris prosesinin təşkili və idarəedilməsi metodlarını bilmək - tələbə psixologiyasını və tələbə davranışlarını bilmək - tələbə qiymətləndirmə metodlarını bilmək və bu metodların tətbiq etmək - dərslər prosesində istifadə olunan dərslər materiallarının hazırlanmasını bilmək - eyni zamanda istifadə olunacaq ədəbiyyatların seçilməsini və istifadəsini bilmək - imtahanlarda tələbə qiymətləndirmə zamanı 	<p><i>Elmi-tədqiqat təcrübəsi</i></p>	<p>6</p>	<p>PK – 11 PK – 14 PK – 16</p>
	<p><i>Elmi-pedaqoji təcrübə</i></p>	<p>6</p>	
	<p><i>Magistrlik dissertasiyasının hazırlanması və müdafiəsi</i></p>	<p>36</p>	

<p>istifadə olunan materialların (sualların, keyslərin və s.) hazırlama prosesini və üsullarını bilmək</p> <ul style="list-style-type: none">- dərslərin zamanı auditoriyada davranış qaydalarını bilmək- dərslərin prosesində müasir proqram təminatlarından və vasitələrindən istifadə qaydalarını bilmək.- alınmış nəticələrin tədqiqi imkanlarını müəyyənləşdirməyi;- yerinə yetirilmiş tədqiqat işinin müdafiəsini;- tədqiqat işinin nəticələrinin çapa hazırlanmasını;- elmi-tədqiqat və elmi-pedaqoji təcrübələrdə iştirakı nəticəsində əldə etdiyi nəticələrdən dissertasiya işində istifadə etməyi;- dissertasiya işində ortaya qoyulan araşdırma problemi ilə bağlı məlumat əldə etmə vasitələrini müəyyənləşdirmək- məlumat toplama vasitəsindən istifadə edərək məlumatların əldə edilməsi və analizi- analizlərdən sonra əldə edilən nəticələrin elmi təhlili- dissertasiya işinin yazı qaydalarını bilmək- araşdırmanın nəticələrinin hesabat halına salınması- araşdırma prosesinin, araşdırma analizlərinin və nəticələrinin təqdim edilməsi- elmi araşdırmaların aparılması prosesi- aparılan araşdırmaların				
--	--	--	--	--

	<p>elmi məqalə halına salınması</p> <ul style="list-style-type: none"> - elmi məqalə yazarkən istinadlarda vacib elmi etik qayda qanunları - araşdırma apararkən müəyyən edilmiş mövzu haqqında daha əvvəl aparılmış araşdırma və məqalələri dəyərləndirmə - daha doğru məlumatların toplanması üçün ideal məlumat toplama metodlarının seçilməsi - lazımlı birinci növ və ikinci növ məlumatların əldə edilmə qaynaqları və onlardan istifadə üsulları - elmi jurnallar üçün məqalə və ya elmi konfranslar üçün məruzələrin hazırlanması - məruzələrin təqdim edilməsi - araşdırma prosesində xarici ədəbiyyatlardan istifadə - araşdırmalar zamanı lazımlı olacaq müasir proqram təminatlarını və onlardan istifadə qaydalarını 				
	Kreditlərin ümumi cəmi	120		120	

* *İxtisas və müvafiq ixtisaslaşmalar üzrə səriştələr (kompetensiyalar) və buna müvafiq fənlər ali təhsil müəssisələri tərəfindən müəyyənləşdirilir.*

4.3. İxtisas üzrə magistr təhsil proqramının yerinə yetirilməsi müddəti: ümumi həftələrin sayı - 94 o cümlədən:

- nəzəri təlim - 30 həftə
- Tədqiqatlar, kommunikasiya və innovasiya, tədqiqat işinin aparılması - 8 həftə
- təcrübələr (elmi-tədqiqat və elmi-pedaqoji) - 8 həftə
- imtahan sessiyaları - 10 həftə
- magistrlik dissertasiyasının hazırlanması və müdafiəsi - 24 həftə
- tətilər - 14 həftə

5. Maddi-texniki, tədris bazası və kadr potensialı

5.1. Ali təhsil müəssisəsinin **060401 - Dünya iqtisadiyyatı** ixtisasının təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin apanılması, təcrübələrin keçirilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üçün

müvafiq İKT ilə təchiz olunmuş kabinet və laboratoriyalar, kompyuter sinifləri, emalaxanalar və s. ilə təmin olunmuş maddi-texniki bazası olmalıdır. Təhsilalanların ali təhsil müəssisəsinin lokal şəbəkəsinə, internetə, məlumat bazalarına, elektron kitabxanalara, axtarış sistemlərinə çıxışı təmin edilməlidir.

- 5.2. Fənlərin tədrisi, bir qayda olaraq, ali təhsil müəssisələrinin elmi dərəcəsi və ya elmi adı olan professor-müəllim heyəti tərəfindən aparılır. Bu fəaliyyətə həmçinin müvafiq ixtisas üzrə minimum magistr dərəcəsinə sahib və həmin sahədə iş təcrübəsi olan digər müəssisə və təşkilatlarda çalışan şəxslər də cəlb oluna bilər.
- 5.3. Magistrlik dissertasiyalarına elmi rəhbərlik, bir qayda olaraq, həmin təhsil müəssisəsində çalışan professor-müəllim heyətinin elmi adı və ya müvafiq ixtisas üzrə minimum magistr dərəcəsinə sahib və həmin sahədə iş təcrübəsi olan digər müəssisə və təşkilatlarda çalışan şəxslər tərəfindən həyata keçirilir.

6. Tədris prosesinin forma və metodları

- 6.1. Magistrantın nəzəri təlimi və pedaqoji hazırlığı mühazirə-seminar, məsləhət, sərbəst iş, pedaqoji təcrübə və s. formalarda həyata keçirilir.
- 6.2. Magistr hazırlığı üzrə tədris prosesində şifahi şərh, müsahibə, interaktiv təlim, müstəqil iş. diskussiya, dəyirmi masa, illüstrasiya, tədqiqatçılıq, laboratoriya və praktik iş və digər metodlardan istifadə edilə bilər.
- 6.3. **060401 - Dünya iqtisadiyyatı** ixtisası üzrə magistr hazırlığında elmi-tədqiqat və elmi-pedaqoji təcrübələr nəzərdə tutulur (təcrübələrin məqsəd və vəzifələri ixtisasdan asılı olaraq müəyyənləşdirilir). Təcrübələr növündən asılı olaraq müvafiq təşkilatlarda, yaxud məktəblərin kafedra və laboratoriyalarında keçirilə bilər.

7. Yekun dövlət attestasiyasına qoyulan tələblər və qiymətləndirmə

- 7.1. Yekun dövlət attestasiyası magistrlik dissertasiyanın müdafiəsindən ibarətdir. Dissertasiyanın məzmununa, həcminə, strukturuna qoyulan tələblər və onun müdafiəsi qaydaları Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyənləşdirilir.
- 7.2. Təhsilalanların biliyinin qiymətləndirilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş qaydalar əsasında həyata keçirilir.
- 7.3. Yekun Dövlət Attestasiyası nəticəsində məzunlara magistr ah elmi-ixtisas dərəcəsi və dövlət nümunəli diplom verilir.

Razılaşdırılmışdır:

Azərbaycan Respublikası Təhsil
Problemləri İnstitutunun direktoru

_____ Emin Əmrullayev

_____ 2016-cı il

_____ Ədalət Muradov

_____ 2016-cı il

Azərbaycan Respublikası Təhsil
Nazirliyi Elm, ali və orta ixtisas
təhsil şöbəsinin müdiri

Azərbaycan Respublikası Təhsil
Nazirliyinin Elmi Metodiki Şurasının
«İqtisadiyyat» bölməsinin sədri

_____ 2016-cı il

